

Briselē, 22.5.2014.
COM(2014) 286 final

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par to, kā tiek piemērota 2009. gada 18. jūnija Direktīva 2009/52/EK, ar ko nosaka minimālos standartus sankcijām un pasākumiem pret darba devējiem, kas nodarbina trešo valstu valstspiederīgos, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par

to, kā tiek piemērota 2009. gada 18. jūnija Direktīva 2009/52/EK, ar ko nosaka minimālos standartus sankcijām un pasākumiem pret darba devējiem, kas nodarbina trešo valstu valstspiederīgos, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi

Konstatēts, ka 2013. gadā Eiropas Savienībā nelikumīgi uzturējās 386 230 trešo valstu valstspiederīgie, kas ir mazāk nekā 2008. gadā, kad viņu skaits bija 608 870¹. Šāds samazinājums daļēji skaidrojams ar ekonomikas krīzi, kas apgrūtināja iespējas atrast darbu lielā daļā Eiropas Savienības (ES). Taču šo parādību pēc būtības ir sarežģīti izteikt kvantitatīvos rādītājos, jo lielākā daļa nelikumīgo migrantu netiek atklāta, un iespēja atrast darbu joprojām ir nozīmīgs stimuls nelikumīgai migrācijai uz Eiropas Savienību.

Tādu trešo valstu valstspiederīgo nodarbinātība, kuri valstī uzturas nelikumīgi, ir sekas tam, ka migranti, kuri devušies labākas dzīves meklējumos, sastopas ar pieprasījumu no darba devēju puses, kas vēlas piesaistīt darbiniekus, kuri ir gatavi uzņemties mazkvalificētu un slikti apmaksātu darbu darbietilpīgās nozarēs, piemēram, celtniecībā, lauksaimniecībā, uzkopšanas pakalpojumu nozarē un viesnīcu/ēdināšanas nozarē.

Nelikumīgā nodarbinātība nodara kaitējumu daudzos veidos, proti, netiek nodrošinātas iemaksas valsts budžetā nodokļu vai sociālās apdrošināšanas iemaksu veidā un darbiniekus aizstāj vai pieņem darbā, neizmantojot likumīgās iespējas, kā rezultātā personas strādā bīstamos apstākļos bez jebkāda veida apdrošināšanas.

2009. gada 18. jūnijā pieņemtās Direktīvas 2009/52/EK² mērķis ir cīnīties pret tādu veicinošo faktoru kā iespējas atrast darbu. Pieņemot direktīvu, paredzētas stingrākas sankcijas par nelikumīgu nodarbināšanu un uzlaboti konstatācijas mehānismi, kā arī paredzēti aizsardzības pasākumi, kas izstrādāti, lai labotu pret nelikumīgajiem migrantiem vērsto netaisnību.

Direktīva ir daļa no pasākumu kopuma, ko īstenojusi ES, lai efektīvi cīnītos pret nelikumīgo imigrāciju; citi pasākumi ietver uzlabotu sadarbību ar trešām valstīm³, operatīvās sadarbības robežu jautājumos integrētu pārvaldību⁴, efektīvu atgriešanas politiku un stingrākus tiesību aktus cilvēku tirdzniecības apkarošanai⁵. Direktīva papildina nesen veiktās politikas izmaiņas likumīgās migrācijas jomā, turklāt Direktīva par sezonas darbiniekiem⁶ ir visnesenākais piemērs tam, kā ES atver likumīgus ceļus zemas kvalifikācijas darbaspēka migrācijai, parasti tādās nozarēs kā lauksaimniecība vai tūrisms.

¹ Eurostat, 2013. gads, dati par NL un EL nav pieejami.

² 2009. gada 18. jūnija Direktīva 2009/52/EK, ar ko nosaka minimālos standartus sankcijām un pasākumiem pret darba devējiem, kas nodarbina trešo valstu valstspiederīgos, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi, OV L 168, 30.6.2009., 24. lpp. (turpmāk — “direktīva par sankcijām pret darba devējiem”).

³ Paziņojums par vispārējo pieeju migrācijai un mobilitātei, COM(2011)743 galīgā redakcija, 18.11.2011.

⁴ Paziņojums par ES atgriešanas politiku, COM(2014)199 final, 28.3.2014.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/36/ES (2011. gada 5. aprīlis) par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību, OV L 101, 15.4.2011., 1. lpp.

⁶ Direktīva 2014/36/ES par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem nodarbinātības kā sezonas darbiniekiem nolūkā, OV L 94, 28.3.2014., 375. lpp.

Dalībvalstīm Direktīva 2009/52/EK bija jātransponē savos tiesību aktos līdz 2011. gada 20. jūlijam⁷. Komisija uzsāka pienākuma neizpildes procedūru⁸ pret 20 dalībvalstīm⁹ par minētā termiņa neievērošanu; visas lietas ir izbeigtas.

Pirms to tiesību aktu pieņemšanas, ar ko transponē minēto direktīvu, Itālija un Luksemburga noteica periodu, kurā darba devēji varēja deklarēt pie viņiem strādājošos migrantus, kas valstī uzturas nelikumīgi, turklāt, lai gan tika piemērots naudas sods un bija jāizpilda konkrēti nosacījumi, valstis paredzēja legalizēšanas mehānismus.

Visās dalībvalstīs, kurām ir saistoša minētā direktīva¹⁰, patlaban ir aizliegts nodarbināt nelikumīgos migrantus, un tikai dažas valstis ir paredzējušas izņēmumu attiecībā uz tām personām, kuru izraidīšana ir atlikta¹¹. Vairākas dalībvalstis ir nolēmušas paplašināt direktīvas¹² piemērošanas jomu, attiecinot to arī uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri valstī uzturas likumīgi, bet kuru uzturēšanās atļauja liedz viņiem veikt saimniecisko darbību.

Šis paziņojums¹³ pieņemts atbilstīgi Komisijas pienākumam sniegt ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par direktīvas par sankcijām pret darba devējiem piemērošanu¹⁴. Paziņojumā sniegts pārskats par finansiālajām sankcijām un kriminālsodiem, ko var piemērot darba devēju ķēdei ES par nelikumīgu nodarbināšanu (I). Paziņojumā arī izklāstīts, kā dalībvalstu tiesību aktos ieviesti nelikumīgi nodarbināto migrantu aizsardzības pasākumi (II). Visbeidzot paziņojumā aprakstīts, kā dalībvalstis transponējušas direktīvā paredzētos mehānismus nelikumīgas nodarbinātības efektīvai konstatācijai un sodīšanai, un sniegts dalībvalstu pārbaužu ziņojumu novērtējums (III).

I. SANKCIJAS PRET DARBA DEVĒJU ĶĒDI, KAS NODARBINA TREŠO VALSTU VALSTSPIEDERĪGOS, KURI DALĪBVALSTĪS UZTURAS NELIKUMĪGI

I.1. Pārskats par dalībvalstīs spēkā esošajām finansiālajām sankcijām un kriminālsodiem

a) *Finansiālas sankcijas (5. pants)*

Direktīvas 5. pantā noteikts, ka sankcijas par nelikumīgu nodarbināšanu ietver finansiālas sankcijas, kuru apmērs pieaug līdz ar nelikumīgi nodarbināto trešās valsts valstspiederīgo skaitu.

Līdz transponēšanas termiņa beigām finansiālās sankcijas dalībvalstu tiesību aktos bija jāievieš tikai BE, BG, LU, FI un LV, jo pārējās 19 dalībvalstis, kurām ir saistoša direktīva,

⁷ Direktīvas 2009/52/EK 17. pants *op. cit.*

⁸ Līguma par Eiropas Savienības darbību 258. pants (bijušais 226. pants).

⁹ AT, BE, BG, CZ, DE, FR, EL, IT, CY, LT, LU, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, FI un SE.

¹⁰ Direktīva 2009/52/EK ir saistoša visām dalībvalstīm, izņemot Apvienoto Karalisti, Dāniju un Īriju. Vēl ir jāizvērtē direktīvas īstenošana Horvātijā pēc tās pievienošanās ES.

¹¹ DE, EL, FI, FR, MT, RO un SE (Direktīvas 2009/52/EK 3. panta 3. punkts).

¹² AT, BE, CZ, DE, EE, FR, FI, HU, LT, MT, RO un SE.

¹³ Paziņojums balstīts uz Komisijai veiktu pētījumu.

¹⁴ Direktīvas 2009/52/EK 16. pants *op. cit.*

šādas sankcijas jau bija paredzējušas. Taču kopš tā laika septiņas dalībvalstis¹⁵ ir grozījušas savus tiesību aktus, lai mainītu aprēķināšanas metodi un/vai palielinātu naudas soda apmēru.

Tikai CY, FI, HU, NL un PL ir izmantojušas 5. panta 3. punktā paredzēto iespēju noteikt samazinātas sankcijas, ja darba devējs ir fiziska persona (proti, privātpersona), kas nodarbina trešo valstu valstspiederīgos savām personiskajām vajadzībām, un darba apstākļi nav īpaši ekspluatējoši.

Izņemot SE un IT, kuras vidējās atgriešanās izmaksas iekļāvušas finansiālajās sankcijās, dalībvalstis pieprasa darba devējam atgriešanās izmaksas segt papildus finansiālajām sankcijām.

Šī paziņojuma 1. tabulā par finansiālajām sankcijām redzams, ka saistībā ar naudas soda aprēķināšanas metodi dalībvalstis var iedalīt divās grupās. Sešpadsmit dalībvalstīs¹⁶ naudas soda apmērs pieaug līdz ar nelikumīgi nodarbināto trešās valsts valstspiederīgo skaitu. Šajās dalībvalstīs minimālais vai fiksētais finansiālo sankciju apmērs par vienu nelikumīgi nodarbinātu nelikumīgo migrantu ir no EUR 300 (BE) līdz EUR 10 001 (ES). Lielākā daļa dalībvalstu ir noteikušas arī maksimālo naudas sodu, kas ir no EUR 854 (CY) līdz EUR 100 000 (ES) fiziskai personai. Pārējās astoņās dalībvalstīs¹⁷ naudas soda apmērs likumā noteikts vispārīgi, un precīzu naudas soda apmēru nosaka tiesnesis atkarībā no iesaistīto nelikumīgo migrantu skaita. Šajās dalībvalstīs naudas soda maksimālais apmērs ir no EUR 500 (LV) līdz EUR 500 000 (DE).

Tas norāda uz naudas soda apmēra ievērojamām atšķirībām dalībvalstīs un var radīt bažas, ka finansiālo sankciju apmērs ne vienmēr ir lielāks par ieguvumiem, ko sniedz nelikumīgo migrantu nodarbināšana. Tā kā nav visaptverošas empīriskas informācijas par sankciju ietekmi, lai veiktu sankciju atturošas ietekmes un samērīguma sākotnējo novērtējumu, cita starpā kā rādītāju var izmantot salīdzinājumu ar minimālo algu¹⁸.

Piemēram, maksimālais naudas sods par viena nelikumīgā migranta nodarbināšanu LU ir 1,3 minimālo mēnešalgu apmērā. LV, kas ir viena no valstīm, kurā noteikts naudas soda kopējais apmērs, maksimālās finansiālās sankcijas ir 1,7 minimālo mēnešalgu apmērā. Minētie skaitļi ļoti lielā mērā atšķiras no situācijas, piemēram, BG, kur maksimālais naudas sods par viena nelikumīgā migranta nodarbināšanu ir 24,2 mēnešalgu apmērā, un CZ, kur maksimālā naudas soda kopējais apmērs ir 584 minimālo mēnešalgu¹⁹ apmērā fiziskai personai.

b) Kriminālsodi (9. un 10. pants)

Direktīvas 9. pantā paredzēti kriminālsodi par īpaši smagiem nelikumīgās nodarbinātības gadījumiem, tostarp šādiem pārkāpumiem:

- i) pastāvīgi atkārtoti pārkāpumi;
- ii) pārkāpumi, kuri izdarīti, nodarbinot ievērojamu skaitu trešo valstu valstspiederīgo;

¹⁵ CZ, EL, ES, FR, IT, NL un RO.

¹⁶ AT, BE, BG, CY, EE, EL, ES, FR, HU, IT, LT, LU, NL, RO, SE un SI.

¹⁷ CZ, DE, FI, LV, MT, PL, PT un SK.

¹⁸ Citi faktori ir, piemēram, salīdzinājums ar sankcijām par līdzīgiem pārkāpumiem, kā arī pārkāpuma precīza definīcija attiecīgās dalībvalsts tiesību aktos. Lai novērtētu efektivitāti, tika izmantoti apkopotie empīriskie dati par faktiski piemērotajām sankcijām.

¹⁹ Minimālā darba alga, Eurostat dati:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/labour_market/earnings/main_tables.

- iii) pārkāpumi, kuri izdarīti īpaši ekspluatējošos darba apstākļos;
- iv) pārkāpumi, kurus izdara darba devējs, kas apzinās, ka darbinieks ir cilvēku tirdzniecības upuris; un
- v) pārkāpumi, kuri attiecas uz nepilngadīgu personu nelikumīgu nodarbinātību.

Pirms direktīvas stāšanās spēkā nelikumīgo migrantu nelikumīga nodarbināšana jau bija īpašs noziedzīgs nodarījums desmit dalībvalstīs²⁰. Tādēļ 14 dalībvalstīm²¹ savos tiesību aktos bija jāievieš kriminālsodi par šīm konkrētajām nelikumīgas nodarbinātības formām. AT, DE, EL un IT ir grozījušas spēkā esošos tiesību aktus, pagarinot brīvības atņemšanas laiku vai vairumā gadījumu paaugstinot naudas soda līmeni.

BE, FI, FR, IT, MT, NL un SE nelikumīga nodarbināšana ir noziedzīgs nodarījums pats par sevi neatkarīgi no 9. panta 1. punktā minēto apstākļu esamības. Minētie apstākļi parasti tiek uzskatīti par atbildību pastiprinošiem apstākļiem.

Pārējās dalībvalstis kopumā ir atzinušas nelikumīgo nodarbināšanu par sodāmu visos 9. pantā minētajos gadījumos. Dažas dalībvalstis nav noteikušas īpašas sankcijas nelikumīgai nodarbināšanai "īpaši ekspluatējošos darba apstākļos"²² un situācijās, kad "darba devējs apzinājies, ka darbinieks ir cilvēku tirdzniecības upuris"²³. Daudzas no šīm dalībvalstīm uzskatīja, ka uz šādām nelikumīgas nodarbinātības formām jau attiecas valsts tiesību akti par cilvēku tirdzniecību.

Šī paziņojuma 2. tabulā uzsvērtas kriminālsodu smaguma ievērojamās atšķirības. Dažās dalībvalstīs ievērojamās atšķirības var radīt šaubas par soda sankciju preventīvo ietekmi. Piemēram, LV un AT noteiktos apstākļos, kas aprakstīti 9. panta 1. punktā, par nelikumīgu nodarbinātību piemēro brīvības atņemšanu līdz attiecīgi trīs un sešiem mēnešiem, taču pārējās dalībvalstīs paredzētais maksimālais sods ir brīvības atņemšana uz vienu līdz pieciem gadiem. Desmit dalībvalstīs brīvības atņemšanu var aizstāt ar naudas sodu vai piemērot kopā ar to, un naudas sods var būt no EUR 600 BE līdz EUR 240 000 PT fiziskai personai.

c) *Kriminālsodi juridiskām personām (11. un 12. pants) un citi pasākumi (7. pants)*

Atbilstīgi 12. panta pirmajai daļai visas dalībvalstis ir paredzējušas kriminālsodus juridiskām personām, kuras atbildīgas par nelikumīgu nodarbinātību saskaņā ar 9. pantu, piemēram, naudas sodu, likvidāciju, tiesību ierobežojumu un īpašuma konfiskāciju. Visas dalībvalstis (izņemot BG, EE, FI, HU un NL) savā juridiskajām personām piemērojamo kriminālsodu uzskaitījumā ir iekļāvušas arī pasākumus, kas paredzēti direktīvas 7. panta 1. punktā.

Direktīvas 7. panta 1. punktā uzskaitīti papildu pasākumi, lai sodītu darba devējus, kuri atbildīgi par nelikumīgu nodarbinātību, tostarp šādi pasākumi:

- i) uz laiku līdz pieciem gadiem liegtas tiesības uz dažām vai visām priekšrocībām, ko saņem ar valsts starpniecību;
- ii) uz laiku līdz pieciem gadiem liegtas tiesības piedalīties valsts līgumos;
- iii) prasība atmaksāt dažus vai visus valsts piešķirtos maksājumus, kas darba devējam piešķirti laikā līdz 12 mēnešiem pirms nelikumīgās nodarbinātības fakta konstatācijas; un

²⁰ AT, CZ, DE, EL, ES, FI, FR, IT, MT un NL.

²¹ BE, BG, CY, EE, HU, LT, LU, LV, PL, PT, RO, SE, SI un SK.

²² RO.

²³ CZ, ES un LT.

iv) uzņēmumu, kas izmantoti pārkāpuma izdarīšanā, slēgšana uz laiku vai pastāvīgi.

Taču šie pasākumi, kuriem var būt spēcīga preventīva ietekme, nav pilnībā transponēti visās dalībvalstīs²⁴. Turklāt tikai AT, CY un SK ir izmantojušas 12. panta otrajā daļā paredzēto iespēju publiskot to darba devēju sarakstu, kuri ir izdarījuši 9. pantā minētos noziedzīgos nodarījumus.

I.2. Visu ķēdes darba devēju atbildība (2. panta c) punkts, 8. pants, 9. panta 2. punkts un 11. pants)

Lai garantētu nelikumīgās nodarbinātības aizlieguma efektivitāti, visas dalībvalstis izmanto 2. panta c) punktā noteikto plašo nodarbinātības definīciju, kura aptver visas darbības, kas ir algots darbs vai darbs, par ko būtu jāsaņem atalgojums un ko veic darba devēja vadībā un/vai uzraudzībā neatkarīgi no tiesiskajām attiecībām.

Turklāt 8. pantā noteikts, ka visi darba devēji ķēdē ir atbildīgi par 5. pantā paredzēto finansiālo sankciju samaksu, jo dažās nozarēs, it sevišķi tajās, kuras skar nelikumīgā nodarbinātība, ir plaši izplatīta apakšuzņēmuma līgumu slēgšana.

Saskaņā ar 8. panta 1. punkta a) apakšpunktu dalībvalstu (izņemot EE un LT) tiesību akti paredz, ka, ja darba devējs ir tiešais apakšuzņēmējs, darbuzņēmējam kopā ar apakšuzņēmēju vai vienam pašam jābūt pienākumam samaksāt jebkuras saskaņā ar 5. pantu noteiktās finansiālās sankcijas. Saskaņā ar 8. panta 2. punktu lielākā daļa dalībvalstu²⁵ arī nodrošina, ka, ja darba devējs ir apakšuzņēmējs, galvenajam darbuzņēmējam un ikvienam iesaistītajam apakšuzņēmējam, ja tie zināja, ka darba devējs apakšuzņēmējs nodarbina nelikumīgos migrantus, arī var būt jāsamaksā minētie naudas sodi.

Lai veicinātu minēto noteikumu izpildi un nodrošinātu juridisko noteiktību darbuzņēmējiem, 8. panta 3. punktā paredzēts, ka darbuzņēmēju, kas ir izpildījis pienācīgas pārbaudes saistības, nesauc pie atbildības saskaņā ar 8. panta 1. un 2. punktu. Tomēr daudzas dalībvalstis²⁶ šādas pienācīgas pārbaudes saistības savos tiesību aktos nav definējušas, bet nereti atsaucas uz līgumtiesību/civiltiesību vispārīgajiem noteikumiem.

Visbeidzot, pamatojoties uz 9. panta 2. punktu, visas dalībvalstis nodrošina, ka kūdišana uz migrantu, kuri uzturas valstī nelikumīgi, apzinātu nodarbinātību, tās atbalstīšana un līdzdalība tajā arī ir sodāma kā noziedzīgs nodarījums. Saskaņā ar 11. pantu dalībvalstis ir arī nodrošinājušas juridisko personu atbildību par 9. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ja viņu labā tos izdarījusi jebkāda cita persona, kam juridiskajā personā ir nozīmīgs stāvoklis, rīkojoties individuāli vai kā juridiskas personas struktūrvienība, vai ja ir nepietiekami veikta uzraudzība²⁷.

Direktīvas transponēšanas rezultātā visas iesaistītās personas, kuras gūst labumu no nelikumīgās nodarbinātības, var atbilstīgi sodīt lielākajā daļā dalībvalstu. Tas ir ļoti būtiski ne tikai, lai efektīvi apkarotu šo parādību, bet arī būtiski svarīgi, lai veicinātu to tiesību īstenošanu, ko direktīva paredz nelikumīgajiem migrantiem.

²⁴ BE, EL, BG, FI, LU, CZ, IT un EE.

²⁵ Izņemot EE un LT.

²⁶ BG, CZ, DE, EE, EL, ES, HU, IT, LT, MT, PT, RO, SE, SI un SK.

²⁷ Tika konstatēts, ka tikai LU bija radušās problēmas saistībā ar noteikumu par juridisko personu (uzņēmumu) atbildības transponēšanu, ja ir nepietiekami veikta uzraudzība vai kontrole.

II. AIZSARDZĪBAS PASĀKUMI NELIKUMĪGI NODARBINĀTO TREŠO VALSTU VALSTSPIEDERĪGO ATBALSTAM

II.1. Atlikušie algu un nodokļu maksājumi (6. panta 1. punkts un 8. pants)

Dalībvalstis ir pareizi transponējušas 6. panta 1. punkta a) apakšpunktu, kurš paredz nelikumīgajiem migrantiem tiesības saņemt atalgojumu par paveikto darbu, kā arī 6. panta 1. punkta b) apakšpunktu, kurā paredzēts pienākums darba devējam samaksāt visus nodokļus un sociālā nodrošinājuma iemaksas, kuras darba devējs būtu samaksājis, ja trešās valsts valstspiederīgais būtu nodarbināts likumīgi.

Lai aprēķinātu maksājamās summas, saskaņā ar 6. panta 3. punktu pieņem, ka nodarbinātības attiecību ilgums ir vismaz trīs mēneši, ja vien darba devējs vai darbinieks nevar pierādīt pretējo. Visas dalībvalstis, izņemot EE, ES un RO, savos tiesību aktos ir ieviesušas šo pieņēmumu, un NL pat paredz pieņēmumu par sešiem mēnešiem.

Visās dalībvalstīs darba devējiem būtībā ir pienākums saskaņā ar 6. panta 1. punkta c) apakšpunktu segēt visus izdevumus saistībā ar atlikušo maksājumu nosūtīšanu uz valsti, kurā atgriezies vai uz kuru ticis atgriezts trešās valsts valstspiederīgais.

Saskaņā ar 8. pantu dalībvalstis²⁸ parasti ir nodrošinājušas, ka ne tikai darba devējiem, bet arī tiešajiem darbuņēmējiem un visiem apakšuzņēmējiem var noteikt pienākumu samaksāt jebkurus atlikušos maksājumus un nodokļus.

II.2. Tiesu pieejamība un sūdzību procedūras atvieglošana (6. panta 2.–5. punkts un 13. pants)

Lai izpildītu minētos noteikumus, tiesu pieejamība un sūdzību procedūras atvieglošana ir galvenie direktīvā paredzētie aizsardzības pasākumi, kas izstrādāti nolūkā labot pret nelikumīgajiem migrantiem vērsto netaisnību. Taču tieši šie direktīvas noteikumi var radīt bažas, jo dalībvalstu transponēšanas centieni rezultāts ir neefektīvi vai neesoši mehānismi nelikumīgo migrantu tiesību īstenošanas veicināšanai.

Tikai dažas dalībvalstis²⁹ ir atbilstīgi transponējušas nelikumīgi nodarbināto migrantu tiesības iesniegt prasību pret savu darba devēju par nesamaksātu atalgojumu, tostarp gadījumos, kad migranti ir atgriezušies vai atgriezti savā valstī³⁰. Lielākā daļa dalībvalstu tikai atsaucas uz vispārīgajiem noteikumiem par tiesībām iesniegt prasību civiltiesā vai darba tiesā. Dažas dalībvalstis³¹ ir izmantojušas iespēju, kas paredzēta 6. panta 2. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā, ieviest neizmaksātā atalgojuma atgūšanas procedūras, trešo valstu valstspiederīgajiem pašiem neiesniedzot prasību.

Saskaņā ar 13. panta 1. punktu dalībvalstis nodrošina efektīvus mehānismus, ar kuru palīdzību nelikumīgie migranti var iesniegt sūdzības pret saviem darba devējiem, tostarp ar trešo personu starpniecību. Direktīvas 13. panta 2. punktā paredzēts pienākums dalībvalstīm nodrošināt, ka trešās personas, kam ir likumīgas intereses nodrošināt šīs direktīvas ievērošanu, drīkst iesaistīties jebkurā administratīvajā procesā vai civilprocesā trešās valsts valstspiederīgā vārdā vai atbalstot to. Vairākās dalībvalstīs arodbiedrības ir tiesīgas iesniegt sūdzības

²⁸ Izņemot EE un LT.

²⁹ BG, CY, EL un SI.

³⁰ CY, EL, PL un SE.

³¹ BE, FR, HU, MT un PL.

nelikumīgo migrantu vārdā un pārstāvēt tos valsts iestāžu procedūrās³². Retāk šo funkciju veic migrantu darbinieku organizācijas³³ un valsts iestādes³⁴ ar pilnvarām veikt pārbaudes. LU, MT un NL šādas trešās puses tiesību aktos vēl nav noteikušas.

Tikai četras dalībvalstis³⁵ ir ieviesušas īpašus mehānismus, lai nelikumīgie migranti varētu saņemt visus viņiem pienākošos maksājumus, tostarp pēc tam, kad viņi ir atgriezušies vai atgriezti savā valstī (6. panta 4. punkts). Piemēram, Francijas Imigrācijas un integrācijas birojs var izdot izpildes rīkojumus, lai nelikumīgi nodarbināto migrantu vārdā varētu saņemt viņiem pienākošos maksājumus un pēc tam nosūtīt tos migrantiem. Citas dalībvalstis paļaujas uz vispārīgajiem noteikumiem par tiesas spriedumu izpildi.

Direktīvā prasīts, lai nelikumīgie migranti tiktu “vispusīgi un objektīvi” informēti par viņu tiesībām. Vairākas dalībvalstis³⁶ savos tiesību aktos to nav paredzējušas, savukārt citas dalībvalstis³⁷ paļaujas uz vispārīgām administratīvajām pamatnostādņēm un uz noteikumiem par informācijas sniegšanu personām, kuras iesaistītas administratīvajā tiesvedībā. Praksē tas var nozīmēt to, ka dalībvalstis paļaujas uz informāciju konkrētās tīmekļa vietnēs, par kurām nelikumīgie migranti, visticamāk, nav informēti vai kurām viņi nevar piekļūt.

Visbeidzot — tikai dažas dalībvalstis³⁸ ir atbilstīgi transponējušas 6. panta 5. punktu un 13. panta 4. punktu, ar ko tām uzliek pienākumu trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri iesaistīti kriminālprocesā saistībā ar 9. panta 1. punkta c) un e) apakšpunktā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, piešķirt uzturēšanās atļaujas uz ierobežotu laiku, kas saistīts ar attiecīgo valsts procedūru ilgumu, kā arī paredzēt nosacījumus, ar kādiem drīkst pagarināt minēto atļauju derīgumu līdz brīdim, kad nelikumīgais migrants būs saņēmis visus atlikušos maksājumus.

Kopumā tādu īpašu mehānismu trūkums daudzās dalībvalstīs, kas novērstu grūtības, ar kurām nelikumīgie migranti var saskarties saistībā ar piekļuvi tiesu iestādēm un īstenojot savas tiesības, var traucēt cīņā pret nelikumīgo nodarbinātību. Pret darba devējiem vērsto sūdzību iesniegšanas veicināšanai var būt būtiska nozīme dalībvalstu nelikumīgās nodarbinātības konstatācijas stratēģiju īstenošanā.

III. NELIKUMĪGĀS NODARBINĀTĪBAS KONSTATĀCIJA UN TĀS AIZLIEGUMA PIEMĒROŠANA

III.1. Preventīvie pasākumi — darba devēju pienākumi (4. pants)

Lai uzlabotu darba devēju informētību un veicinātu pārbaūžu veikšanu, visas dalībvalstis ir transponējušas 4. pantā paredzētos preventīvos pasākumus. Trešās valsts valstspiederīgajiem pirms darba uzsākšanas jābūt derīgai uzturēšanās atļaujai vai citam uzturēšanās tiesības apliecinošam dokumentam, un viņam tas jāuzrāda darba devējam. Darba devējiem vismaz visu nodarbinātības laiku jā saglabā attiecīgā dokumenta kopija vai ieraksts par attiecīgo dokumentu, lai to varētu uzrādīt pārbaudes laikā, kā arī tiem konkrētā termiņā jāpaziņo kompetentajām iestādēm par trešās valsts valstspiederīgā pieņemšanu darbā.

³² AT, CY, DE, EE, EL, FI, FR, HU, IT, LT, RO, SI un SK.

³³ CZ, FI, HU, LV un SE.

³⁴ EL, ES, FI, IT un LT.

³⁵ BE, EL un FR.

³⁶ BG, ES, IT, LV, MT, NL, SI un SK.

³⁷ BE, FI, HU un RO.

³⁸ AT, DE, EL, ES, HU, IT, LU, SE, SI un SK.

Lielākajā daļā dalībvalstu³⁹ šī procedūra jāpabeidz dažas dienas pirms nodarbinātības uzsākšanas vai pirms līguma noslēgšanas⁴⁰ un, vēlākais, pirmajā darba dienā⁴¹. Citās dalībvalstīs šis paziņojums jāsniedz dažu dienu⁴² līdz vairāku nedēļu⁴³ laikā pēc nodarbinātības uzsākšanas. Ja darba devējs izpilda šo procedūru, tas tiek atbrīvots no atbildības, izņemot gadījumus, ja darba devējs ir zinājis, ka uzrādītais dokuments ir viltots⁴⁴.

Dalībvalstis tikai ierobežotā mērā ir izmantojušas iespēju ieviest vienkāršotu paziņošanas procedūru, ja darba devējs ir fiziska persona un nodarbinātība ir saistīta ar viņa personiskajām vajadzībām (DE, IT, LU), un/vai atbrīvot darba devējus no paziņošanas pienākuma, ja tie nodarbina trešo valstu valstspiederīgos, kuriem ir pastāvīgā iedzīvotāja statuss (AT, CY un EE).

III.2. Pārbaudes (14. pants)

Saskaņā ar 14. pantu dalībvalstis tiesību aktos paredz, ka attiecīgās dalībvalstu iestādes, pamatojoties uz novērtējumu, ko veic, lai apzinātu riskam visvairāk pakļautās nozares, izdara pārbaudes nolūkā palīdzēt piemērot aizliegumu nodarbināt trešo valstu valstspiederīgos, kuri valstī uzturas nelikumīgi.

Efektīvas un atbilstīgas pārbaudes ir nepieciešamas, lai apkarotu nelikumīgo nodarbinātību un nodrošinātu, ka nelikumīgie migranti var īstenot savas tiesības. Neveicot atbilstīgas pārbaudes, sankcijas var būt tikvien kā teorētiska iespējamība.

Taču bažas rada kavēšanās saistībā ar ziņojumu par veiktajām pārbaudēm iesniegšanu Komisijai, kā arī jautājumi, kas attiecas uz dažu ziņojumu kvalitāti. Tikai četras dalībvalstis (DE, FR, LV un SK) 2012. gadā ziņoja par 2011. gadā veiktajām pārbaudēm. Savukārt 2013. gadā tikai deviņas dalībvalstis (FI, FR, HU, LT, LV, PL, RO, SK un SI) iesniedza savus ziņojumus savlaicīgi. Tādēļ Komisija 2013. gada 10. oktobrī pārējām 15 dalībvalstīm nosūtīja brīdinājuma vēstules par pienākumu neizpildi, lai atgādinātu par to pienākumu. Kopš tā laika ziņojumus ir iesniegušas visas dalībvalstis.

Kopumā saistībā ar ziņojumu sniegšanu joprojām iespējami uzlabojumi. Paziņotā informācija daļēji ir nepilnīga, tās pamatā ir atšķirīgas aprēķina metodes un definīcijas, un/vai tā neatbilst direktīvā paredzētajām prasībām par ziņojumu sniegšanu. Tādēļ informācija par pārbažu rezultātiem ir ierobežota, un ir sarežģīti sniegt visaptverošu ES mēroga pārskatu par veiktajām pārbaudēm un to rezultātiem. Lai uzlabotu ziņojumu sniegšanu, Komisija jau 2010. gadā nosūtīja dalībvalstīm ziņojuma veidni. Tā nesē ir atjaunināta, lai nodrošinātu, ka dalībvalstis sniedz salīdzināmus datus un informāciju, kam būtu jābūt tādai, lai Komisija varētu izvērtēt direktīvas piemērošanas efektivitāti.

Ir svarīgi noteikt riskam visvairāk pakļautās nozares, lai pārbaudes būtu lietderīgs instruments nelikumīgās nodarbinātības apkarošanai. Lai gan vairākas dalībvalstis (CZ, EE, LT, MT un RO) nav skaidri norādījušas, vai ir noteiktas riskam visvairāk pakļautās nozares un kā tās nosaka, pārējo dalībvalstu ziņojumi rāda, ka lielākajā daļā dalībvalstu nelikumīgā nodarbinātība visvairāk skar vienas un tās pašas nozares, proti, būvniecību, lauksaimniecību

³⁹ Izņemot FI.

⁴⁰ BG, CY, ES, FR, LT, NL un RO.

⁴¹ BE, CZ, EL, IT, LV, MT un PT.

⁴² AT, EE, HU, LU, PL un SK.

⁴³ DE, SE un SI.

⁴⁴ Izņemot BG un IT.

un dārzkopību, mājsaimniecības/uzkopšanas nozari, kā arī ēdināšanas un viesnīcu pakalpojumu nozari.

Šī paziņojuma 3. tabulā norādīta dalībvalstu sniegtā informācija par veiktajām pārbaudēm riskam pakļautajās nozarēs, nepieciešamības gadījumā papildinot to ar *Eurostat* oficiālajiem datiem par darba devēju un darbinieku skaitu. No tabulā sniegtajiem datiem redzams, ka dažās dalībvalstīs veikto pārbaūžu skaits, visticamāk, nemazinās darba devēju vēlmi pieņemt darbā nelikumīgos migrantus. BG, EE, PL, RO un SE 2012. gadā pārbaudīti mazāk kā 1 % visu darba devēju salīdzinājumā, piemēram, ar 16,98 % AT, 17,33 % IT un 28,93 SI⁴⁵. Minētie dati norāda uz to, ka dalībvalstīs pastāv būtiskas atšķirības izpildes pasākumu īstenošanā, turklāt tas var nozīmēt, ka darba devējiem, kuri pārkāpj likumu, dažās dalībvalstīs salīdzinājumā ar citām ir lielāka iespēja palikt neatklātiem vai izvairīties no saukšanas pie atbildības.

IV. KONSTATĒJUMI UN TURPMĀKIE PASĀKUMI

Pēc Direktīvas 2009/52/EK transponēšanas visas dalībvalstis ir aizliegušas nelikumīgo migrantu nodarbināšanu un piemēro finansiālas un administratīvas sankcijas vai kriminālsodus to darba devējiem. Taču likumā paredzēto sankciju stingrība dalībvalstīs ievērojami atšķiras. Šis apstāklis rada bažas, vai sankcijas vienmēr var būt iedarbīgas, samērīgas vai atturošas, un tādēļ jāveic to padziļināts izvērtējums.

Dažas dalībvalstis vēl nav apmierinoši īstenojušas direktīvā paredzētos aizsardzības pasākumus. Joprojām iespējami uzlabojumi visās jomās, kas nodrošina nelikumīgo migrantu aizsardzību, — gan saistībā ar tiesībām iesniegt prasību pret darba devēju, gan efektīviem prasību iesniegšanas mehānismiem vai arī saistībā ar tādiem pamata jautājumiem kā vispusīgas un objektīvas informācijas sniegšana migrantiem par viņu tiesībām.

Dažām dalībvalstīm, iespējams, būs jāīsteno vērienīgi pasākumi, lai uzlabotu ne tikai ziņojumu sniegšanu par pārbaudēm, bet arī pašas pārbaudes un to prioritāšu noteikšanu, veicot riskam pakļauto nozaru sistemātisku identifikāciju. Pamatojoties uz datiem, kas apkopoti par 2012. gadu, šķiet, ka arvien vēl ir daudz darāmā, lai nodrošinātu atbilstīgas un efektīvas pārbaūžu sistēmas esamību. Šādas sistēmas trūkums rada nopietnas bažas par nelikumīgas nodarbināšanas aizlieguma efektīvu piemērošanu un dalībvalstu centieniem mazināt atšķirības direktīvas īstenošanā.

Tā kā dalībvalstu pienākums ir ziņot par pārbaudēm katru gadu līdz 1. jūlijam, Komisija turpinās cieši uzraudzīt dalībvalstu īstenotos pasākumus šai saistībā un rīkosies, ja tas būs nepieciešams. Lai uzlabotu dalībvalstu informētību par šīm un citām iespējamajām problēmām, kas konstatētas saistībā ar direktīvas transponēšanu, Komisija ir uzsākusi divpusēju viedokļu apmaiņu ar katru dalībvalsti un nepieciešamības gadījumā uzsāks ES izmēģinājuma procedūras.

Komisija sniegs atbalstu dalībvalstīm, lai nodrošinātu apmierinošu direktīvas īstenošanas līmeni Eiropas Savienībā. Komisija arī turpmākajās sanāksmēs aicinās dalībvalstis apspriest vairāku direktīvas pamatnoteikumu transponēšanu dalībvalstu tiesību aktos un to īstenošanu, kā tas pastāvīgi tiek darīts jau kopš direktīvas pieņemšanas 2009. gadā. Vajadzības gadījumā pastāv iespēja arī izstrādāt pamatnostādnes par direktīvas praktisku piemērošanu, tostarp par migrantu tiesību īstenošanu.

⁴⁵ Dažas dalībvalstis ir sniegušas informāciju par pārbaudēm riskam pakļautajās nozarēs, taču citas sniedza informāciju par pārbaudēm visās nozarēs; lai iegūtu papildu informāciju, sk. 3. tabulu.

Patlaban Komisija neierosina nekādus direktīvas grozījumus. Laika gaitā Komisija izvērtēs, vai tiesību akti, ar ko transponē direktīvu, ir pietiekami efektīvi, lai mazinātu nelikumīgo nodarbinātību, un veicina likumīgo imigrācijas kanālu izmantošanu migrantu, darba devēju un dalībvalstu interesēs.

1. tabula. Finansiālās sankcijas

DV	Fiziska/ juridiska (F/J) persona (1)	Finansiālo sankciju apmērs			5. panta 3. punkts ⁽²⁾	Salīdzinājums ar spēkā esošajiem tiesību aktiem pirms transponēšanas
		Minimālais apmērs	Fiksēta summa	Maksimālais apmērs		
Naudas sodu piemēro par katru nelikumīgi nodarbināto nelikumīgo migrantu						
AT	F/J	EUR 1000/ EUR 4000		EUR 10 000/ EUR 50 000	Nē	→
BE	F/J	EUR 300		EUR 3000	Nē	Šādi tiesību akti nav bijuši
BG	F	BGN 750/1500 (EUR 383/ EUR 767)		BGN 7500/15 000 (EUR 3834/ EUR 7669)	Nē	Šādi tiesību akti nav bijuši
	J	BGN 3000/6000 (EUR 1534/ EUR 3068)		BGN 30 000/60 000 (EUR 15 338/ EUR 30 677)		
CY	F/J			CYP 500/ 2000 (EUR 854/ EUR 3417)	Jā	→
EE	F			EUR 1200	Nē	→
	J			EUR 3200		
EL	F/J		EUR 5000/ EUR 10 000		Nē	↑
ES	F/J	EUR 10 001		EUR 100 000	Nē	↑
FR	F/J	EUR 6980		EUR 52 350	Nē	↑
HU	F/J		HUF 500 000 (EUR 1630)		Jā	→
IT	F	EUR 1950		EUR 15 600	Nē	↑
LT	J/F		LTL 3000/10 000 (EUR 869/ EUR 2896)	LTL 10 000/ 20 000 (EUR 2896/ EUR 5792)	Nē	→
LU	J/F		EUR 2500		Nē	Šādi tiesību akti nav bijuši
NL	F			EUR 11 250	Jā	↑
	J			EUR 45 000		
RO	J/F	RON 3000 (EUR 662)		RON 4000 (EUR 883)	Nē	↑
SE	J/F			SEK 22 200/ 44 400 (EUR 2477/ EUR 4954)	Nē	→
SI	F	EUR 2000		EUR 5000	Nē	→
	J	EUR 4000		EUR 12 000		
Nosakot naudas soda apmēru, ņem vērā nelikumīgo migrantu skaitu						
CZ	F			CZK 5 000 000 (EUR 182 305)	Nē	↑

	J	CZK 250 000 (EUR 9115)		CZK 10 000 000 (EUR 364 606)		
DE	J/F			EUR 500 000	Nē	→
FI	J/F	EUR 1000		EUR 30 000	Jā	Šādi tiesību akti nav bijuši
LV	F	EUR 210		EUR 500	Nē	Šādi tiesību akti nav bijuši
MT	J/F			EUR 11 646,87	Nē	→
PL	J/F	PLN 3000 (EUR 720)			Jā	→
PT	J/F	EUR 2000		EUR 90 000	Nē	→
SK	J/F	EUR 2000		EUR 200 000	Nē	→

*J/F = juridiska persona/fiziska persona

** Direktīvas 2009/52/EK 5. panta 3. punkts: "Dalībvalstis var noteikt samazinātas finansiālās sankcijas, ja darba devējs ir fiziska persona, kas nodarbina trešās valsts valstspiederīgos, kuri dalībvalstī uzturas nelikumīgi, savām personiskajām vajadzībām un darba apstākļi nav īpaši ekspluatējoši."

(Valūtas kurss (4.4.2014.): BGN 1 = EUR 0,511281; CYP 1 = EUR 1,70860; CZK 1 = EUR 0,0364632; HUF 1 = EUR 0,00326012; LTL 1 = EUR 0,289620; PLN 1 = EUR 0,240083; ROL 1 = EUR 0,224388; SEK 1 = EUR 0,111573)

2. tabula. Kriminālsodi

DV	Sankcijas (attiecīgā gadījumā brīvības atņemšanas ilgums un naudas sods)					Salīdzinājums ar spēkā esošajiem tiesību aktiem pirms transponēšanas
	9. panta 1. punkta a) apakšpunkts	9. panta 1. punkta b) apakšpunkts	9. panta 1. punkta c) apakšpunkts	9. panta 1. punkta d) apakšpunkts	9. panta 1. punkta e) apakšpunkts	
AT	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 6 mēnešiem	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 6 mēnešiem vai naudas sods	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 2 gadiem	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 2 gadiem	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 6 mēnešiem vai naudas sods	↓
BE	Brīvības atņemšana uz laiku no 6 mēnešiem līdz 3 gadiem un/vai naudas sods EUR 600 līdz EUR 6000					Šādi tiesību akti nav bijuši
BG	Brīvības atņemšana uz laiku no 1 līdz 5 gadiem un naudas sods BGN 5000 (EUR 2554) līdz BGN 50 000 (EUR 25 564)	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 4 gadiem un naudas sods BGN 2000 (EUR 1022) līdz BGN 20 000 (EUR 10 225)	Brīvības atņemšana uz laiku no 1 līdz 5 gadiem un naudas sods BGN 5000 (EUR 2554) līdz BGN 50 000 (EUR 25 564)	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 4 gadiem un naudas sods BGN 2000 (EUR 1022) līdz BGN 20 000 (EUR 10 225)	Brīvības atņemšana uz laiku no 1 līdz 5 gadiem un naudas sods BGN 5000 (EUR 2554) līdz BGN 50 000 (EUR 25 564)	Šādi tiesību akti nav bijuši
CY	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 5 gadiem un/vai naudas sods, kas nepārsniedz EUR 20 000					Šādi tiesību akti nav bijuši
CZ	Brīvības atņemšana uz laiku no 6 mēnešiem līdz 5 gadiem			-	Brīvības atņemšana uz laiku no 6 mēnešiem līdz 5 gadiem	→
DE	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 1 gadam vai naudas sods	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 1 gadam vai naudas sods	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 3 gadiem vai naudas sods (nopietnu pārkāpumu gadījumos — 6 mēneši līdz 5 gadi)	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 3 gadiem vai naudas sods	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 1 gadam vai naudas sods	↑
EE	Naudas sods 30 līdz 500 dienas algas likmju apmērā (EUR 96 līdz EUR 1600) vai brīvības atņemšana uz laiku līdz 3 gadiem					Šādi tiesību akti nav bijuši
EL	Brīvības atņemšana uz laiku ne mazāku par 5 mēnešiem			Brīvības atņemšana uz laiku ne mazāku par 6 mēnešiem	Brīvības atņemšana uz laiku ne mazāku par 6 mēnešiem	↑
ES	-	Brīvības atņemšana uz laiku no 6 mēnešiem līdz 6 gadiem un naudas sods 6 līdz	Brīvības atņemšana uz laiku no 2 līdz 5 gadiem un naudas sods 6 līdz 12 mēnešalgu apmērā	-	-	→

		12 minimālo mēnešalgu apmērā				
FI	Naudas sods vai brīvības atņemšana uz laiku līdz 1 gadam					→
FR	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 5 gadiem un naudas sods līdz EUR 15 000					→
HU	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 2 gadiem	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 2 gadiem	Brīvības atņemšana uz laiku no 1 līdz 5 gadiem	Brīvības atņemšana uz laiku no 1 līdz 5 gadiem	Brīvības atņemšana uz laiku no 1 līdz 5 gadiem	Šādi tiesību akti nav bijuši
DV	Sankcijas (attiecināmā gadījumā brīvības atņemšanas ilgums un naudas sods)					Salīdzinājums ar spēkā esošajiem tiesību aktiem pirms transponēšanas
	9. panta 1. punkta a) apakšpunkts	9. panta 1. punkta b) apakšpunkts	9. panta 1. punkta c) apakšpunkts	9. panta 1. punkta d) apakšpunkts	9. panta 1. punkta e) apakšpunkts	
IT	Brīvības atņemšana uz laiku no 6 mēnešiem līdz 3 gadiem un naudas sods EUR 5000					↑
	Sankcijas palielinājums no vienas trešdaļas līdz pusei				Sankcijas palielinājums no vienas trešdaļas līdz pusei	
LT	Naudas sods vai brīvības atņemšana uz laiku līdz 2 gadiem			-	Naudas sods vai brīvības atņemšana uz laiku līdz 2 gadiem	Šādi tiesību akti nav bijuši
LU	Brīvības atņemšana uz laiku no 8 dienām līdz 1 gadam un/vai naudas sods EUR 2501 līdz EUR 20 000					Šādi tiesību akti nav bijuši
LV	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 3 mēnešiem vai naudas sods ne vairāk kā 100 minimālo mēnešalgu apmērā (EUR 32 000)	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 3 mēnešiem vai sabiedriskais darbs, vai naudas sods ne vairāk kā 100 minimālo mēnešalgu apmērā (EUR 32 000)			Brīvības atņemšana uz laiku līdz 3 mēnešiem vai naudas sods ne vairāk kā 100 minimālo mēnešalgu apmērā (EUR 32 000)	Šādi tiesību akti nav bijuši
MT	Naudas sods līdz EUR 11 646,87 un/vai brīvības atņemšana uz laiku līdz 2 gadiem					→
NL	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 3 gadiem vai naudas sods līdz EUR 78 000	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 1 gadam vai naudas sods līdz EUR 78 000				→
PL	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 12 mēnešiem un naudas sods		Brīvības atņemšana uz laiku līdz 3 gadiem		Brīvības atņemšana uz laiku līdz 12 mēnešiem un naudas sods	Šādi tiesību akti nav bijuši

PT	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 1 gadam vai naudas sods ne vairāk kā 240 dienas algas likmju apmērā (ne vairāk kā EUR 120 000)	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 2 gadiem vai naudas sods ne vairāk kā 480 dienas algas likmju apmērā (ne vairāk kā EUR 240 000)	Brīvības atņemšana uz laiku no 1 līdz 5 gadiem	Brīvības atņemšana uz laiku no 2 līdz 6 gadiem	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 2 gadiem vai naudas sods ne vairāk kā 480 dienas algas likmju apmērā (ne vairāk kā EUR 240 000)	Šādi tiesību akti nav bijuši
RO	-	Brīvības atņemšana uz laiku no 1 līdz 2 gadiem	-	Brīvības atņemšana uz laiku no 1 līdz 2 gadiem vai naudas sods	Brīvības atņemšana uz laiku no 1 līdz 3 gadiem	Šādi tiesību akti nav bijuši
SE	Naudas sods vai brīvības atņemšana uz laiku līdz 1 gadam					Šādi tiesību akti nav bijuši
SI	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 2 gadiem		Brīvības atņemšana uz laiku līdz 3 gadiem			Šādi tiesību akti nav bijuši
SK	Brīvības atņemšana uz laiku līdz 2 gadiem	Brīvības atņemšana uz laiku no 6 mēnešiem līdz 3 gadiem				Šādi tiesību akti nav bijuši

3. tabula. 2012. gadā veiktās pārbaudes

DV	DIREKTĪVA 2009/52/EK					Apsvērumi
	Pārbaudes		Rezultāti			
	Kopējais skaits	Procentuālā daļa no darba devēju kopējā skaita visās nozarēs (%)	Pārbauzu skaits, kuru laikā atklāts <i>ISTCN</i> *	Atklāto <i>ISTCN</i> skaits	Atklāto <i>ISTCN</i> procentuālā daļa no kopējā darbinieku skaita visās nozarēs (%)	
AT	32 765	16,98	2948	4490	0,11	Apskatītas visas nozares.
BE	14 127	7,86	1538	1826	0,41	Apskatītas visas nozares.
BG	119	0,12	1	1	0,00003	Apskatītas visas nozares.
CY	5736	38,5	/	1340	0,35	Apskatītas riskam pakļautās nozares.
CZ	27 914	17,45	27	46	0,00095	Apskatītas visas nozares.
DE	122 577	6,91	/	/	/	Apskatītas riskam pakļautās nozares.
EE	79	0,36	0	0	0	Apskatītas riskam pakļautās nozares.
EL	8704	3,35	30	49	0,00138	Apskatītas riskam pakļautās nozares; dati par laikposmu no 1.8.2012. līdz 31.12.2012.
ES	53 671	6,12	5386	5386	0,03145	Apskatītas visas nozares.
FI	1800	1,9	/	/	/	Apskatītas visas nozares.
FR	1331	/	/	621	/	Apskatītas riskam pakļautās nozares. Dati attiecas uz migrantiem, kuri strādā bez darba atļaujas; nav informācijas par viņu uzturēšanās statusu.
HU	19 080	9,72	/	/	/	Apskatītas visas nozares.
IT	243 847	17,33	/	11 499	0,05115	Apskatītas visas nozares.
LT	1453	5,38	/	0	0	Apskatītas visas nozares. Dati par laikposmu no 1.8.2012. līdz 31.12.2012.
LV	2648	/	/	1	0,00012	Apskatītas visas nozares. Dati par laikposmu no 1.1.2012. līdz 1.5.2013.
LU	3097	43,62	/	/	/	Apskatītas visas nozares.
MT	3831	53,07	70	88	0,05167	Dati attiecas uz migrantiem, kuri strādā bez darba atļaujām. Nav informācijas par viņu uzturēšanās statusu.
NL	11 181	/	776	1123	/	Apskatītas visas nozares. <i>Eurostat</i> dati par darbinieku un darba devēju kopējo skaitu nav pieejami.
PL	2776	0,44	61	133	0,00306	Apskatītas visas nozares.
PT	2305	1,09	/	10 828	0,25	Apskatītas riskam pakļautās nozares.
RO	916	0,82	/	22	0,00025	Apskatītas visas nozares.
SE	414	0,25	/	/	/	Apskatītas visas nozares.
SI	9027	28,93	/	8	0,00088	Apskatītas riskam pakļautās nozares.

SK	39 801	57,77	/	22	0,00095	Apskatītas visas nozares. Datos par daļu migrantu nav precizēts uzturēšanās statuss.
<i>ISTCN</i> — trešās valsts valstspiederīgais, kurš valstī uzturas nelikumīgi (<i>Illegally-staying third-country national</i>).						